

Non-governmental organization
“International Association of Scientists”
State Organization “Institute for Economics and Forecasting of
the National Academy of Sciences of Ukraine”
National University of Food Technologies
National University “Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic”
Non-governmental organization
“European Association of Economists”
Taras Shevchenko National University of Kyiv
University of Lodz
National Institute of Technology Prayagraj
Batumi Shota Rustaveli State University
University of Security Management in Košice
SGH, Warsaw School of Economics

PROCEEDINGS
of the I International Scientific-Practical Conference
“SCIENTIFIC STRATEGIES IN
THE CONTEXT OF GLOBAL CHALLENGES”
«ISPC-SSCGC 2024»

April, 16, 2024
Warsawa (Poland)
2024

**Громадська організація
“Міжнародна асоціація науковців”
Державна установа
“Інститут економіки та прогнозування
Національної академії наук України”
Національний університет харчових технологій
Національний університет
“Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка”
Громадська організація
“Європейська Асоціація Економістів”
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Лодський університет (Польща)
Національний технологічний інститут
Мотилала Неру Аллахабад (Індія)
Батумський державний університет
імені Шота Руставелі (Грузія)
Університет менеджменту безпеки в Кошицях (Словаччина)
Варшавська школа економіки (Польща)**

МАТЕРІАЛИ
I Міжнародної науково-практичної конференції
“НАУКОВІ СТРАТЕГІЇ
В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ”
16 квітня 2024 року
м. Варшава (Польща)
2024

UDC 33+352/354+005.934+62/68-029.62

SCIENTIFIC STRATEGIES IN THE CONTEXT OF GLOBAL CHALLENGES: Proceedings of the I International Scientific-Practical Conference, on April 16, 2024. Kiev: NGO "INTERNATIONAL ASSOCIATION OF SCIENTISTS", 2024. 155 p.

The conference materials are devoted to research and justification of theoretical, methodological and practical problems of modern science and education, as well as methods of their solution.

The publication is intended for scientists, teachers, graduate students, aspirants, students of higher educational institutions, government officials, as well as for practical specialists.

Opinions and proposals expressed in the materials of the conference does not necessarily reflect the views of the editorial board. Authors are responsible for the reliability of information, accuracy of names, statistical data, surnames and citations. Reports are published in the author's editorial office. In case of plagiarism authors are responsible for material provided.

Non-governmental organization “International Association of Scientists”
www.man.org.ua

УДК 33+352/354+005.934+62/68-029.62

НАУКОВІ СТРАТЕГІЇ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ:
матеріали I-ої Міжнародної науково-практичної конференції, 16 квітня 2024 р.,
м. Київ. Київ: ГО “МАН”, 2024. 155 с.

У матеріалах першої Міжнародної науково-практичної конференції висвітлено дослідження й обґрунтування теоретичних, методологічних і практичних проблем сучасної науки та освіти й методів їх розв’язання.

Видання призначене для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів, студентів вищих навчальних закладів, працівників органів влади та державних установ, а також для практичних фахівців.

Висловлені у матеріалах конференції думки та пропозиції можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії. Відповідальність за достовірність інформації, точність назв, статистичних даних, прізвищ та цитат несуть автори. Доповіді опубліковано в авторській редакції. У випадках виявлення плагіату, відповідальність несуть автори наданих матеріалів.

Громадська організація “Міжнародна асоціація науковців”
www.man.org.ua

ORGANIZING COMMITTEE OF THE CONFERENCE

Nataliia Romanovska, PhD in Economics, Associate Professor, State Organization “Institute for Economics and Forecasting of the National Academy of Sciences of Ukraine”, Ukraine, Chairman of the Organizing Committee

Vitalii Venger, Doctor of Sciences (Economics), Senior Researcher, Head of the Department of Sectoral Forecasts and Market Conditions and Markets conditions, State Organization “Institute for Economics and Forecasting of the National Academy of Sciences of Ukraine”, Ukraine, Deputy Chairman of the Organizing Committee

Tetiana Romanovska, PhD in Technical, Assistant Professor, Assistant Professor of the Department of Fat, Perfume and cosmetic products Technology, National University of Food Technologies, Ukraine, Deputy Chairman of the Organizing Committee

Oleg Bezshyyko, PhD in Physical and Mathematical, Associate Professor, Department of Nuclear Physics and High Energy, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

Oleksandr Bykonja, PhD in Economics, Senior Researcher, Department of Economic Growth and Structural Change in the Economy, State Organization “Institute for Economics and Forecasting of the National Academy of Sciences of Ukraine”, Ukraine

Igor Britchenko, Doctor of Sciences (Economics), Professor The Higher School of Insurance and Finance (VUZF University), Bulgaria

Lada Voloshchenko-Kholda, PhD in Economics, SGH, Warsaw School of Economics, Poland

Nataliia Gakhovych, PhD in Economics, Senior Researcher, Department of Industrial Policy, State Organization “Institute for Economics and Forecasting of the National Academy of Sciences of Ukraine”, Ukraine

Vladimer Glonti, Doctor of Sciences (Economics), Professor, Batumi Shota Rustaveli State University, Georgia

Larisa Golinka-Bezshyyko, PhD in Physical and Mathematical, Associate Professor, Department of Nuclear Physics and High Energy, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

Oleksandr Gorbachenko, PhD in Physical and Mathematical, Scientific research projects at research laboratory “Nuclear Spectroscopy”, Department of Nuclear Physics and High Energy, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

Ihor Kadenko, Doctor of Sciences (Physical and Mathematical), Professor, Director Department of Nuclear Physics and High Energy, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

Yuriy Klapkiv, Doctor of Sciences (Economics), Assistant Professor, Department of Insurance Institute of Finance Faculty of Economics and Sociology University of Lodz, Poland

Oksana Kushnirenko, Doctor of Sciences (Economics), Senior Researcher, Senior Researcher Department of Industrial Policy, State Organization “Institute for Economics and Forecasting of the National Academy of Sciences of Ukraine”, Ukraine

Volodymyr Onyshchenko, Doctor of Sciences (Economics), Professor, Rector, National University “Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic”, Ukraine

Yuriy Onishchuk, PhD in Physical and Mathematical, Associate Professor, Department of Nuclear Physics and High Energy, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

Tamara Ostashko, Corresponding Member of the NAAS of Ukraine, Doctor of Sciences (Economics), Senior Researcher, Leading Researcher, Department of Sectoral Forecasts and Market Conditions, State Organization “Institute for Economics and Forecasting of the National Academy of Sciences of Ukraine”, Ukraine

Volodymyr Plujko, Doctor of Sciences (Physical and Mathematical), Professor, Laureate of the State Prize of Ukraine in Science and Technology, Professor of the Department of Nuclear Physics and High Energy, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

Nina Poyda-Nosyk, Doctor of Sciences (Economics), Professor, Professor at the Accounting and Auditing Department, Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Ukraine

Andrii Ramskyi, Doctor of Sciences (Economics), Professor, Head of the Finance Department, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Ukraine

Maryna Chyzhevskya, PhD in Economics, Assistant Professor, Chairman of the Head of the Department of Economics, Entrepreneurship and Marketing, National University “Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic”, Ukraine

Oleh Sheremet, Doctor of Sciences (Economics), Professor, Director of the Educational and Scientific Institute of Economics and Management, National University of Food Technologies, Ukraine

Srivastava Pankaj, General Secretary, FATER Academy of India; Professor at the Department of Mathematics, M. N. National Institute of Technology Allahabad, Prayagraj, India

Ruslan Yermolenko, PhD in Physical and Mathematical, Department of Nuclear Physics and High Energy, Faculty of Physics, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Романовська Н. І., к.е.н., доцент, науковий співробітник відділу секторальних прогнозів та кон'юнктури ринків, ДУ “Інститут економіки та прогнозування НАН України”, Україна, голова оргкомітету

Венгер В. В., д.е.н., старший науковий співробітник, завідувач відділу секторальних прогнозів та кон'юнктури ринків, ДУ “Інститут економіки та прогнозування НАН України”, Україна, заступник голови оргкомітету

Романовська Т. І., к.т.н., доцент, доцент кафедри технологій жирів, хімічних технологій харчових добавок та косметичних засобів, Національний університет харчових технологій, Україна, заступник голови оргкомітету

Безшийко О. А., к.ф.-м.н., доцент кафедри ядерної фізики та високих енергій, КНУ імені Тараса Шевченка, Україна

Биконя О. С., к.е.н., старший науковий співробітник відділу секторальних прогнозів та кон'юнктури ринків, ДУ “Інститут економіки та прогнозування НАН України”, Україна

Брігченко І. Г., д.е.н., професор, професор Вищої школи страхування та фінансів, Болгарія

Волощенко-Холда Л. Ю., к.е.н., Варшавська школа економіки, Польща

Гахович Н. Г., к.е.н., старший науковий співробітник відділу промислової політики ДУ “Інститут економіки та прогнозування НАН України”, Україна

Глонті В. Д., д.е.н., професор, керівник служби забезпечення якості освіти Батумського державного університету імені Шота Руставелі, Грузія

Голінка-Безшийко Л. О. к.ф.-м.н., доцент кафедри ядерної фізики та високих енергій, КНУ імені Тараса Шевченка, Україна

Горбаченко О. М., к.ф.-м.н., завідувач науково-дослідної лабораторії “Ядерної спектроскопії” кафедри ядерної фізики та високих енергій фізичного факультету КНУ імені Тараса Шевченка, Україна

Каденко І. М., д.ф.-м.н., професор, завідувач кафедри ядерної фізики та високих енергій КНУ імені Тараса Шевченка, Україна

Клапків Ю. М., д.е.н., доцент, доцент факультет економіки та соціології, Лодзький університет, Польща

Кушніренко О. М., д.е.н., доцент, старший науковий співробітник відділу промислової політики ДУ “Інститут економіки та прогнозування НАН України”, Україна

Онищенко В. О., д.е.н., професор, ректор, Національний університет “Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка”, Україна

Онiщук Ю. М., к.ф.-м.н., доцент кафедри ядерної фізики та високих енергій, КНУ імені Тараса Шевченка, Україна

Осташко Т. О., член-кореспондент НААН України, д.е.н., головний науковий співробітник відділу секторальних прогнозів та кон'юнктури ринків, ДУ "Інститут економіки та прогнозування НАН України", Україна

Плюйко В. А., д.ф.-м.н., професор, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, професор кафедри ядерної фізики та високих енергій КНУ імені Тараса Шевченка, Україна

Пойда-Носик Н. Н., д.е.н., професор, професор кафедри обліку і аудиту Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II, Україна

Рамський А. Ю., д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, Столичний університет імені Бориса Грінченка, Україна

Чижевська М. Б., к.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу Національного університету "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка", Україна

Шеремет О. О., д.е.н., професор, директор Навчально-наукового інституту економіки та управління Національний університет харчових технологій, Україна

Шривастава П. генеральний секретар Академії FAI, професор кафедри математики, Національний технологічний інститут Мотилала Неру Аллахабад, Праяградж, Індія

Ярмоленко Р. В., к.ф.-м.н., доцент кафедри ядерної фізики та високих енергій, КНУ імені Тараса Шевченка, Україна

CONTENTS

ЗМІСТ

SECTION 1. Economic theory and history of economic opinion	
СЕКЦІЯ 1. Економічна теорія та історія економічної думки.....	16
DIGITALIZATION AND GLOBAL VALUE ADDED CHAINS: METHODOLOGICAL FRAMEWORKS OF THE RESEARCH	
Volodymyr Lypov	17
THEORETICAL AND METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF THE RESEARCH OF THE METAVERSE	
Valeriia Kornivska	20
FINANCIAL INCLUSION IN THE CONDITIONS OF THE DIGITAL ECONOMY	
Olena Shevchenko	22
SECTION 2. Economy and management of national economy	
СЕКЦІЯ 2. Економіка та управління національним господарством	24
DIRECTIONS FOR RECOVERY OF THE METAL PRODUCTS MARKET UNDER WARTIME CONDITIONS	
Vitalii Venger	25
ECONOMIC MECHANISMS OF INCREASE RESILIENCE OF AQUATIC ECOSYSTEMS	
Mykhailo Khvesyuk, Iuliia Cherednichenko	27
SOME ALTERNATIVES FOR THE POST-WAR RECOVERY OF THE UKRAINIAN ECONOMY	
Oleh Pustovoit	29
DIGITALIZATION OF INTERNATIONAL TRADE TO OVERCOME MILITARY RISKS	
Oksana Kushnirenko	32

УДК 336.717.111

**FINANCIAL INCLUSION IN THE CONDITIONS
OF THE DIGITAL ECONOMY**
Olena Shevchenko

ФІНАНСОВА ІНКЛЮЗІЯ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ
Шевченко Олена Миколаївна

к.е.н., доцент

Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка», м. Полтава

У сучасному цифровізованому світі фінансова інклюзія є ефективним інструментом поліпшення доступу та використання якісних фінансових послуг, які відіграють важливу роль у забезпеченні сталого розвитку економіки. Завдяки мобільним банківським додаткам та цифровим платіжним платформам навіть віддалені та недостатньо охоплені послугами домогосподарства можуть брати участь у формальній економіці.

Організація Об'єднаних Націй і Світовий банк визначають фінансову інклюзію як доступ до широкого кола фінансових продуктів та послуг, які є доступними або надаються за розумною ціною, корисні та здатні задовольнити потреби домашніх господарств та підприємств, а також які надаються відповідально та стабільно¹.

Основним постулатом у фінансовій інклюзії є рівний доступ та використання фінансових продуктів та послуг, які прийнятні за ціною, відповідають потребам домогосподарств та підприємств, доступні для всіх сегментів суспільства, незалежно від доходу та місця проживання, надаються представниками фінансового сектору відповідально та екологічно для всіх учасників процесу.

Запорука формування стійкої фінансової інклюзії в умовах цифровізації економіки лежить у трьох аспектах: доступність фінансових послуг, тобто можливість користувача дійсно скористатися послугою через контакт із фінансовим посередником; фінансова грамотність, тобто здатність споживача здійснити усвідомлений вибір фінансової послуги/продукту в ході цифровізації економіки, повністю розуміючи вигоди та ризики від користування нею; захист прав користувача – гарантія безпечного, прогнозованого і якісного надання фінансової послуги/продукту, забезпечена третьою стороною.

В Україні рівень фінансової інклюзії характеризується низьким рівнем, що в першу чергу пов'язано із наявними проблемами щодо захисту прав

¹ <https://worldbank.org>

споживачів і фінансової грамотності людей. Національний банк України, Міністерство фінансів України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, а також Фонд гарантування вкладів фізичних осіб в серпні 2023 р. затвердили нову Стратегію розвитку фінансового сектору України¹. Попри війну, Стратегія констатує потребу в продовженні технологічного розвитку фінансових послуг як необхідної передумови для подальшого розширення фінансової інклюзії та забезпечення кібербезпеки. Серед пріоритетних завдань у межах реалізації стратегії – заходи з відновлення фінансової інфраструктури на деокупованих територіях, забезпечення безбар’єрності та інклюзивності фінансового сектору.

Держава вживає заходів не тільки для підвищення доступності фінансових продуктів та послуг для населення, але і для бізнесу. Кабмін запустив держпрограму “Доступні кредити 5-7-9 %”, в рамках якої сума виданих кредитів бізнесу може досягти 30 млрд грн. Також Міністерство цифрової трансформації запустило платформу для бізнесменів “Дія. Бізнес”. Крім того, НБУ щорічно проводить заходи щодо підвищення фінансової грамотності спільно з великими компаніями і організаціями, в тому числі з Mastercard, Visa і Агентством США з міжнародного розвитку (USAID). У 2023 р. НБУ запустив сайт із фінансової грамотності “Гаразд” для підвищення фінансової обізнаності та захисту прав клієнтів фінансових установ². Наша країна вже входить в топ-5 світових лідерів за кількістю NFC-платежів з Mastercard, а платіжна інфраструктура стабільно розвивається. Вважаємо, що процес підвищення рівня фінансової інклюзії є довгостроковим та вимагає координації та взаємодії всіх гравців ринку і стейкхолдерів, які продемонструють переваги цифрових технологій та ведення бізнесу.

Таким чином, стрімкий розвиток у сфері цифровізації фінансових послуг та продуктів веде до трансформації фінансово-економічного ландшафту, що відкриває широкий спектр можливостей підвищення фінансової інклюзії. Серед суттєвих передумов успішного розвитку фінансової інклюзії в нашій країні можна відзначити високий рівень проникнення інтернету та фінансових послуг, їх доступність широким категоріям населення, зростаючу фінансову грамотність мешканців країни, а також створення цифрових екосистем.

¹ <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-rozvitku-finansovogo-sektoru-ukrayini>

² <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-zapustiv-sayt-z-finansovoyi-gramotnosti-garazd>